

SVENLJUNGA
KOMMUN

Naturvårdsplan

Svenljunga kommun, Västra Götalands län

samrådsredogörelse
utställningshandling

.....
Kommunstyrelsen

Dnr: KSF 2012-289

Datum: 2019-05-09

UTLÅTANDE

Samrådets genomförande

Naturvårdsplanen har översänts för samråd till statliga myndigheter, grannkommuner och föreningar enligt sändlista i samrådet. Samrådstiden pågick 2018-06-10 till 2018-08-30. Handlingar har funnits att ladda ner på kommunens hemsida och sänts till berörda.

Samrådsinstanser

Se bilaga 1

Samrådsyttranden

Yttranden utan invändningar

Borås stad, Centerpartiet Svenljunga, Marks kommun

Yttranden med synpunkter

<p><i>Samhällsbyggnadsnämnden Svenljunga kommun</i></p> <p>Samhällsbyggnadsnämnden lämnar följande yttrande till kommunstyrelsen.</p> <p>Naturvårdsplanen blir ett viktigt styrdokument vid fortsatt handläggning då den innehåller ställningstaganden för det fortsatta arbetet med naturvård inom kommunen samt förslag till åtgärder och förhållningssätt för att bidra till att uppfylla miljömålen.</p> <p>Övriga synpunkter på planen är:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Hur ofta ska den uppdateras eller aktualiseras?2. Vem ska ansvara för kompensationer enligt tabell, sid 38, rad 2. Kan beröra plan, exploatering eller myndighetsutövning men framgår inte av texten.3. Hur ska eventuella ökade kostnader för ändrad skötsel för utpekade kommunala ytor hanteras? Kanske inte en fråga för planen direkt men bör hanteras politiskt.4. Beslutet om naturvårdsplanen togs från början i syfte att den skulle vara ett tematiskt tillägg till översiktsplanen (ÖP). Under	<ol style="list-style-type: none">1. Naturvårdsplanen ska alltid vara aktuell och uppdateras vid behov. Naturvärdesinventeringar kan komma att göras när som helst och ska då hanteras utifrån planens riktlinjer.2. Vid de situationer då kompensation blir aktuellt får lämpliga kompensationsåtgärder tas fram i samråd med kommunekologen. Ett styrdokument för kompensationsåtgärder behöver tas fram.3. Åtgärder och aktiviteter hanteras i kommande handlingsplaner och budget. Många åtgärder kostar inga extra pengar utan görs inom löpande verksamhet.
---	---

<p>Samrådstiden har synpunkter från länsstyrelsen kommit om varför vi inte har arbetat in naturvårdsplanen i ÖP istället. Efter samråd inom samhällsbyggnadsförvaltningen håller vi med om att den förändringen skulle göra naturvårdsplanens ställningstaganden tydligare. Nämnden föreslår därför att delar av naturvårdsplanen läggs in i ÖP och naturvårdsplanens disposition och innehåll ses över för att underlätta för läsarna att ta till sig planen. Detta görs genom en enklare indelning med ställningstaganden rörande miljö och natur läggs i ÖP och åtgärder och naturvårdsplanering görs i en naturstrategi.</p>	<p>4. Politiska ställningstaganden från naturvårdsplanen har lyfts in i Översiktsplanen. Den del av naturvårdsplanen som handlar om vilka åtgärder kommunen ska genomföra kommer att presenteras i en strategi. Reseterande information om kommunens naturmiljö information arbetas om till en guide där intresserade kan läsa mer. Denna uppdelning gör att läsare tydligare kan orientera sig till vilket dokument man är intresserad av.</p>
<p><i>Trafikverket</i></p> <p>Trafikverket har inga synpunkter på planen under förutsättning att Trafikverket oförändrat kan utföra underhåll av statliga vägar samt vinterväghållning i form av t.ex. saltning. Normal drift och underhåll innebär till exempel dikesrensning, slåtter och röjning samt nedtagande av växtlighet och träd inom vägområdet.</p>	<p><i>Kommentar</i></p> <p><i>Planen innebär inte i sig några nya restriktioner eller bestämmelser för Trafikverket vid deras normala drift. Planen är ett kunskapsunderlag och en prioriteringsordning som kan användas vid framtida yttranden i ärenden och vid arbete med skydd av natur. Trafikverket får gärna använda kunskapssammanställningen i planen och kan kanske hitta sätt att anpassa driften utifrån naturvärdena där så är möjligt och lämpligt.</i></p>
<p><i>Länsstyrelsen i Västra Götaland</i></p> <p>LONA- Länsstyrelsen ger förslag på formulering om LONA-bidraget.</p> <p>Svenljunga Översiktsplan Länsstyrelsen har ett antal frågor om Naturvårdsplanens roll och status.</p>	<p><i>Kommentar</i></p> <p>Svenljunga kommun lägger till formuleringen.</p> <p>Alla politiska ställningstaganden ska arbetas in i Översiktsplanen. Kategorier utifrån naturtyp och område blir i stort kvar.</p> <p>Genom att möjliggöra en mer digital användning av både naturstrategi och ÖP blir det en hjälp för kommunens prioritering av naturvårdsarbetet och övrig handläggning.</p> <p>Planen förtydligar sina förutsättningar för grön infrastruktur. Framförallt påverkas den gröna infrastrukturen av markanvändningen inom jord- och skogsbruket. Kommunen kan informera och inspirera markägare till naturvårdshänsyn eller naturvårdsåtgärder.</p>

<p>Ställningstaganden Under förutsättning att ställningstagandena efterlevs är det bra om de går att följa upp och använda i kommunala beslut och planering.</p> <p>Ekosystemtjänster I naturvårdsplanen beskrivs exempel på ekosystemtjänster på många ställen men det men det finns inga konkreta delar där Svenljunga kommun beskriver sitt eget arbete med ekosystemtjänster. På sidan 36 i förslaget till naturvårdsplan finns ett ställningstagande "Kommunen ska vara väl medveten om vilka värdefulla ekosystemtjänster som kommunens mark kan ge till samhället och dess medborgare."</p> <p>Ekologisk kompensation I förslaget till naturvårdsplan finns ordet kompensation omnämnt flertalet gånger och på sida 37–39 finns ett antal riktlinjer som beskriver olika typer av exploateringar. För att ekologisk kompensation ska bli en reell fråga behöver områden i Svenljunga pekas ut där ekologisk kompensation kan vara lämpligt. För olika typer av ingrepp i naturmiljön krävs olika typer av kompensation och de utpekade områdena bör därför ha ett brett spektrum av na-turtyper och miljöer. Ekologisk kompensation behöver därtill finnas i kommunens översiktsplan.</p> <p>Brukningvärd jordbruksmark Naturvårdsplanen beskriver vad brukningvärd jordbruksmark innebär och att jordbruksmarken inte får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar såvida inte det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen (3 kap. 4 § miljöbalken) men går inte djupare in för att peka ut var den bruknings-värda jordbruksmarken finns. Med ett utpekande kan kommunen i sin ÖP hantera frågan och vägleda för att hushålla med den begränsade resursen jordbruksmark.</p> <p>Områdesskydd Det beskrivs i naturvårdsplanen att de allra högsta värdena finns i kommunens våtmarker. De allra sista meningarna i naturvårdsplanen är "Se till så att kommunens våtmarker som har det högsta naturvärdena är skyddade. Skapa</p>	<p>Ställningstaganden Noterat</p> <p>Ekosystemtjänster Svenljunga kommun har ännu inget konkret och samlat sätt att arbeta med ekosystemtjänster. Det är viktigt att till en början lyfta frågan i varje ärende och plan som kommunen arbetar med. Ett första steg är att alla beslutsfattare och handläggare har tillräcklig kunskap om begreppet, vilket ingår i vår långsiktiga planering.</p> <p>Ekologisk kompensation Ekologisk kompensation får kommunen arbeta vidare med efter Översiktsplan med ställningstaganden är antagna. Fram till dess att det finns tydliga förhållningssätt om hur man ska arbeta med kompensation bör man i varje ärende och plan som leder till att kompensation kan behövas, lösas frågan internt genom samverkan mellan kommunekologen och övriga berörda.</p> <p>Brukningvärd jordbruksmark Kommunen önskar att man från statligt håll gav tydligare riktlinjer om vad som ska anses vara "brukningvärd jordbruksmark" för att vi ska kunna peka ut var den finns. I övrigt så är detta en fråga som främst hör hemma i kommunens översiktsplan. Ämnet är även idag aktuellt i kommunens samhällsbyggnadsprocess, gällande all jordbruksmark.</p> <p>Områdesskydd Noterat</p>
--	--

biotopskydd eller naturreservat för värdefulla våtmarker." Länsstyrelsen ser det som mycket positivt att Svenljunga kommun avser skydda områden med höga värden på längre sikt.

Strandskydd

På sidan 69 beskrivs strandskydd och vad som är förbjudet inom strandskyddade områden. "Försämrar" ska bytas ut mot "väsentligt förändrar", enligt 7 kap. 15 § miljöbalken. "I Svenljunga kommun saknar de små åarna och vattendragen strandskydd på grund av ett gammalt undantagsbeslut." För att förtydliga var strandskydd råder kan en hänvisning göras till kartor som visar detta.

Biotopskydd

På sid 68 bör det läggas till att alléer inte behöver ligga i jordbrukslandskapet för att vara skyddade.

Landskapsbildsskydd

Det finns landskapsbildsskydd i länet som reglerar avverkning av skog

Objektsdatabas

Länsstyrelsen har inte kunnat lokalisera denna objektsdatabas/objektskatalog på kommunens hemsida.

Symbolarter

Länsstyrelsen ser positivt på Svenljunga kommuns förslag att ha ett antal symbolarter för att skapa engagemang kring naturvärden i kommunen.

Ansvarsarter/- naturtyper

Länsstyrelsen ser positivt på Svenljunga kommuns förslag att ha ett antal ansvarsarter och -naturtyper för kommunen att värna. Är alla ansvarsarterna uppräddade i listan på sidan 29? Det är inte exakt samma arter i listan som därefter beskrivs med artfakta. På vilket sätt tas ansvar för dessa arter? Hur är ansvarsnaturtyperna framtagna? Finns det några definitioner? På vilket sätt ska arbetet ske med dessa arter och naturtyper?

Strandskydd

Karta över vilka områden som är strandskyddade finns i den digitala översiktsplanen och på kommunens hemsida finns listor med berörda sjöar och åar.

Biotopskydd

Texten förtydligas på detta.

Landskapsbildsskydd

Texten förtydligas på detta.

Objektsdatabas

Objektsdatabasen var sekretessklassad på grund av skyddsklassade arter. Nu är objektsdatabasen rensad på skyddsklassade arter och går att se via den digitala översiktsplanen eller kontakta kommunen så lämnar de ut den.

Symbolarter

Noterat

Ansvarsarter/- naturtyper

Texten förtydligas i naturvårdsplanen.

<p>Buller Ett ställningstagande på sidan 48 beskriver nya verksamheter och buller som påverkar våtmarker av betydelse för friluftsliv eller våtmark inom klass 1. Finns det någon gräns för bullret? 40 dB? 35 dB?</p> <p>Betes- och ängsmarker Viktigt och bra ställningstagande på sida 55 angående att kommunen ska sköta sina öppna betes- och ängsmarker så att de inte växer igen.</p> <p>Bilaga 4 riksintressen Natura 2000-områden, som också utgör riksintressen, saknas på kartan.</p> <p>Bilaga 7D landskapsanalys myrar Bilagan saknar fungerande teckenförklaring</p> <p>Kalkning Kommunen bör ta upp problematiken mellan vindkraft och kalkningen när regional vindbruksplan tas fram.</p> <p>Miljö kvalitetsnormer för vatten På vilket sätt kommer naturvårdsplanen att behjälpa hur miljö kvalitetsnormerna för vatten ska uppnås eller bevaras?</p> <p>Kommunens mark På sidan 35 beskrivs hur Svenljunga kommun kan bidra. Hur Svenljunga kommun tänker jobba på egen mark saknas. Det skulle framgå tydligare om det stod jämfört med de två andra punkterna i rutan på sidan.</p> <p>Planen En del kommuner väljer att ha ett mer kortfattat plandokument som fastställs politiskt. I detta finns t.ex. bakgrund, metod, ställningstaganden, åtgärder mm. I bilagor mer utförliga beskrivningar av kommunens naturvärden mm. Ett sådant upplägg kan förenkla läsning samt</p>	<p>Detta har ej noterats i den nuvarande texten.</p> <p>Betes- och ängsmarker Noterat</p> <p>Bilaga 4 riksintressen Noterat</p> <p>Bilaga 7D landskapsanalys myrar Noterat</p> <p>Kalkning Noterat</p> <p>Miljö kvalitetsnormer för vatten De största problemen för att uppnå MKN i Svenljunga kommun handlar om vandringshinder och rensade och rätade vattendrag eller att marken sköts som åkermark eller för skogsbruk ända in på vattnet. Genom symbolarten öring kan kommunen kommunicera till markägare om vilka värden naturliga vattendrag har och stötta dem med kunskap eller att söka bidrag för biotopförbättrande åtgärder. Övriga frågor behandlas i kommunens översiktsplan.</p> <p>Kommunens mark I samma kapitel under rubriken ställningstagande finns det beskrivet hur kommunen sköter sin egen mark. Detta förtydligas också genom naturstrategin.</p> <p>Planen Då ställningstaganden fastställs politiskt genom ÖP, kommer kommunen inte ha ett plandokument. Istället är framtidsplanen att ha en digital utflyktsguide för att lyfta Svenljungas</p>
---	---

<p>underlätta framtida uppdatering och politisk behandling.</p> <p>Klassning Länsstyrelsen har svårt att hitta ett samlat avsnitt om hur kommunen klassat sina områden. Det framgår på sid 10 att naturvärdesinventering gjorts enligt standarden för naturvärdesinventeringar. Gäller det alla inventeringar som gjorts? Vad är det för klasser vi ser på kartorna? Förtydliga.</p> <p>Underlag Det är svårt att utläsa vilka data som ligger till grund för naturvårdsplanens objektsdel, inkl. klassningar och kartor. Överväg gärna att lista data under en egen rubrik.</p> <p>Hotade arter Länsstyrelsen saknar information om vad kommunen mer konkret kan göra för t.ex. hotade arter. I åtgärdsprogrammen framgår ofta åtgärder som kommuner kan göra.</p> <p>Redaktionellt Länsstyrelsen hade uppmärksammat en del ofärdiga saker i dokumentet och några ställen där info saknades. Länsstyrelsen har även lite andra tips och idéer att fundera över.</p>	<p>naturvärden och kunna använda denna på ett enkelt och flexibelt sätt.</p> <p>Klassning Under avsnittet om avgränsning och metod finns en kort beskrivning av naturvärdesinventeringen som ligger till grund för ställningstagandena. Hela kommunen har naturvärdesbedömts och en fullständig metodbeskrivning finns i "ecocom AB, 2017, Projekt: Svenljunga naturvårdsplan 2015-2017"</p> <p>Underlag Det finns en rapport från ecocom som beskriver allt det här. (Ecocom AB, Projekt: Svenljunga naturvårdsplan 2015-2017)</p> <p>Hotade arter Konkreta åtgärder som ska göras tas med i kommunens verksamhetsplaner, handlingsplaner och övrigt mål- och resultatarbete. Naturstrategin ska hjälpa kommunen att välja mål och aktiviteter som gör störst naturvårdsnytta.</p> <p>Redaktionellt På grund av tidsbrist så skickades planen ut trots att den inte var helt klar i vissa delar. Uppdelningen har sen även ändrats för att lättare kunna inkorporeras i översiktsplanen.</p>
--	---

<p>Skogsstyrelsen</p> <p>Generella synpunkter</p> <p>1. Skogsstyrelsen ser positivt på planens tydliga koppling till miljö kvalitetsmålen som särskilt positiv. Planen tar sig an ett antal åtgärder som beskrivs i åtgärdsprogrammet för miljömålen 2017-2020, bl.a. genom att åta sig att följa Skogsstyrelsens målbilder för ett hållbart skogsbruk på sin egen mark.</p> <p>2. Skogsstyrelsen menar att förstudien och fältinventeringen borde ha tillgängliggjorts i samband med samrådet.</p> <p>Kapitel 4.1 Levande skogar</p> <p>1. Skogsstyrelsen påtalar att en mening under rubriken Landskapsanalys , tredje raden sida 45 bör ändras.</p> <p>2. Värde av att använda nyckelbiotoper som kunskapsunderlag för framtida prioriteringar av skyddsvärda områden bör tydliggöras.</p> <p>3. Skogsstyrelsen vill uppmärksamma att Svenljunga kommun även kan bidra till miljömålet Levande Skogar genom att bevara kommunakt ägda skogar med höga naturvärden genom formellt skydd.</p> <p>Kapitel 6.4 Biotopskydd</p> <p>1. Texten om biotopskydd och dess syfte bör beskrivas mer ingående.</p> <p>2. Ett biotopskydd saknas i tabellen, det ska vara 19 totalt: (SK 579-2004), "mindre vattendrag och småvatten"</p> <p>3. I kolumnen bör NVI-klass förtydligas eller tas bort.</p> <p>4. Lokalangivelserna bör tas bort i tabellen. Den sammanlagda arealen biotopskydd ska vara 44,8 hektar.</p> <p>5. Det bör framgå av texten att biotopskydd kan bildas av Skogsstyrelsen, Länsstyrelsen eller Svenljunga kommun.</p>	<p>Kommentar</p> <p>Generella synpunkter</p> <p>1. Noterat</p> <p>2. Detta underlag var tyvärr sekretessklassat på grund av uppgifter om skyddsklassade arter på vissa ställen. Underlaget är nu rensat på dessa uppgifter och går att få tillgång till. Finns både en objektskatalog och shapefiler.</p> <p>Kapitel 4.1 Levande skogar</p> <p>1. Meningen ändras enligt Skogsstyrelsens förslag.</p> <p>2. Noterat, ett förtydligande görs.</p> <p>3. Noterat och förtydligas.</p> <p>Kapitel 6.4 Biotopskydd</p> <p>1. Texten förtydligas enligt Skogsstyrelsens förslag. Det bör framgå att biotopskydd ska vara över 2 hektar men normalt inte större än 20.</p> <p>2. Tabellen ändras.</p> <p>3. Förtydligande skrivs in i bildtexten.</p> <p>4. Tabellen ändras</p> <p>5. Texten ändras så det framgår.</p>
---	--

<p>Kapitel 6.4 Naturvårdsavtal Skogsstyrelsen har bildat 25 naturvårdsavtal i Svenljunga kommun och att dessa bildats mellan 1995-2015.</p> <p>Om exempel på miljöer som kan skyddas med hjälp av naturvårdsavtal listas bör det samma göras vad gäller biotopskydd</p> <p>Kapitel 6.8 Artskyddsförordningen Ändra sista meningen enligt vårt förslag.</p>	<p>Kapitel 6.4 Naturvårdsavtal Texten ändras.</p> <p>Detta läggs till i texten</p> <p>Kapitel 6.8 Artskyddsförordningen Meningen ändras enligt Skogsstyrelsens förslag.</p>
<p><i>Kommuninvånare</i></p> <p>Uttalande om kommunens ansvar att kunna bidra till ett mer hållbart samhälle samt naturnära friluftsliv och biologisk mångfald i balans.</p>	<p>Kommentar</p> <p>Kommunen strävar efter att vara väl medveten om vilka värden och ekosystemtjänster som kommunens mark kan ge till samhället och dess medborgare.</p>

Kommuninvånare	Kommentar
1. Koppla planen mer till befolkningen i sin helhet	1. Detta är mycket klokt sagt! Det är på kommuninvånarnas mark som naturvärdena finns. Viktigt att väcka intresse och kunskap om den fantastiska natur vi har i kommunen och även berätta hur vi kan hjälpa naturen. Naturstrategin riktar sig främst till kommunens tjänstemän och politiker med råd om hur de ska arbeta med naturvård, medan naturguiden blir för befolkningens gagn.
2. Ex lägga ut rödlistade arter på kommunens hemsida (månadens art) Fånga intresse från invånarna.	2. Mycket bra förslag! Planens symbol- och ansvarsarter är de arter som kommunen ska börja använda för att väcka intresse.
3. Hur mycket är budgeterat för åtgärder för att nå dessa mål.	3. Många åtgärder går att göra inom befintlig budget och verksamhet. Det finns ingen särskild budget för att nå målen. Vilken hastighet som arbetet görs i bestäms också av kommunens politiker i bland annat verksamhetsplaner, fullmäktige- och nämndsmål. Möjligheter finns även för kommunen att söka statliga bidrag för många av åtgärderna.
4. Göra en heltäckande inventering med prioriterad ordning	4. Den naturvärdesinventering som ligger till grund för klassningen i objektsdatabasen är en kommuntäckande inventering på översiktlig nivå. Det som behöver göras är artspecifika inventeringar och även mer detaljerade inventeringar på utvalda geografiska områden. De arter som ska prioriteras är ansvarsarterna och symbolarterna samt deras naturtyper och spridningsvägar. Den största kunskapsluckan inom kommunens naturvärden är vattenmiljöerna.
5. Att målen uppfylls inom tidsperioden	5. Det är i fullmäktige- och nämndsmålen som målen blir tidsatta.
6. Bra visioner och mål, dock ej några åtgärder kopplat till tid	6. De nationella och regionala målen tidsramar är de som ska strävas efter, men det är i kommunens fullmäktige- och nämndsmål samt förvaltningarnas handlingsplaner som de kommunala målen sätts. I naturstrategi delas åtgärder upp i prioriteringsordning.

Arbete efter samrådet av naturvårdsplanen

Under samrådet framkom synpunkter från flera yttranden att kommunen borde arbeta samman naturvårdsplanen med kommunen nya översiktsplan. Efter samrådet har det genomförts och de politiska ställningstagandena från naturvårdsplanen återfinns i utställningshandlingen för översiktsplanen.

Delar av den naturvårdsplan som gick ut på samråd platsar inte in i ett översiktsplanesammanhang och kommer därför att finnas i en naturvårdsstrategi. Syftet med strategin är att presentera vilka åtgärder som kommunen bör göra för att uppnå sina politiska ställningstaganden i översiktsplanen vad gäller naturvård.

Delar av samrådsförslaget till naturvårdsplan är inte heller av strategisk karaktär och kan visa på konkreta åtgärder, utan är mer beskrivande kring hur situationen och läget ser ut i just Svenljunga kommun. Dessa delar av naturvårdsplanen kommer att arbetas om till en guide där man på ett informativt och enklare sätt kan ta till sig information om Svenljunga kommuns naturvärden.

Mimi Zandén
Kommunekolog
Miljö- och byggenheten
Svenljunga, 2019-05-08